

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 9Co/49/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7118202595
Dátum vydania rozhodnutia: 06. 03. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Dana Popovičová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2024:7118202595.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Dany Popovičovej a členiek senátu JUDr. Gizely Majerčák a JUDr. Aleny Mikovej v spore žalobkyne: A. B. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom v D. E., F. XXX/X, zastúpenej Mgr. JUDr. Zoltánom Perhácsom, PhD., advokátom so sídlom v Jelenci č. 353 proti žalovanej: Slovenská republika, v mene ktorej koná Generálna prokuratúra Slovenskej republiky, so sídlom v Bratislave, Štúrova 2, v konaní o náhradu škody, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Košice I zo dňa 13.7.2021 č.k. 15C/9/2018-462 v spojení s dopĺňacím rozsudkom zo dňa 31.1.2023 č.k. 15C/9/2018-531 takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok v spojení s dopĺňacím rozsudkom v jeho výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti o náhradu nemajetkovej ujmy a vo výroku o trovách prvoinštančného konania.

N e p r i z n á v a stranám sporu nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Košice I (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom v spojení s dopĺňacím rozsudkom uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobkyňi 15.320,- eur titulom nemajetkovej ujmy a v prevyšujúcej časti žalobu o náhradu nemajetkovej ujmy zamietol. Žalobu o náhradu majetkovej ujmy zamietol. Žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobkyňi úroky z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 15.320,- eur od 27.2.2019 do zaplatenia, do troch dní od právoplatnosti rozsudku. V prevyšujúcej časti žalobu o zaplatenie úrokov z omeškania zamietol. Rozhodol, že žalobkyňa má nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % zo súdom priznanej sumy, ktoré žalovaná zaplatí na účet právneho zástupcu žalobkyne do 15 dní od právoplatnosti uznesenia, ktorým súd prvej inštancie rozhodne o výške tejto náhrady.

2. Rozhodol tak o žalobe, ktorou sa žalobkyňa domáhala voči žalovanej zaplatenia 81.759,- eur titulom majetkovej ujmy a 100.000,- eur s prísl. titulom nemajetkovej ujmy z dôvodu škody spôsobenej výkonom verejnej moci v zmysle zák. č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov (ďalej len „zák. č. 514/2003 Z.z.“).

3. Súd prvej inštancie vykonaným dokazovaním vzal za preukázané, že uznesením vyšetrovateľa 4. inšpekčného oddelenia odboru inšpekčnej služby sekcie kontroly a inšpekčnej služby ministerstva vnútra zo dňa 2.12.2008 ČVS: SKIS-130/IS-4-V-2008 bolo žalobkyňi vznesené obvinenie za zločin prijímania úplatku podľa § 329 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona, za zločin zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 20, § 326 ods. 1 písm. a/ ods. 2 písm. a/ Trestného zákona, s poukazom na § 138 písm. h/ Trestného zákona.

4. Proti uzneseniu o vznesení obvinenia žalobkyňa v zákonnej lehote podala sťažnosť. Uznesením sudcu pre prípravné konanie zo dňa 3.12.2008 sp. zn. BB-Tp 49/2008 bola žalobkyňa vzatá do väzby.

Proti uzneseniu o vzatí do väzby žalobkyňa podala sťažnosť. Uznesením prokurátora úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky zo dňa 11.12.2008, sp. zn. VII/2 Gv 190/08-59 bola sťažnosť žalobkyne proti uzneseniu o vznesení obvinenia zamietnutá. Uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 19.12.2008, sp. zn. 1 Tošs 38/2008 bolo uznesenie prokurátora zo dňa 11.12.2008 sp. zn. VII/2 Gv 190/08-59 zrušené a žalobkyňa bola ihneď prepustená na slobodu. Upovedomením prokurátora zo dňa 11.1.2012 sp. zn. VII/Gv 33/09-19 bolo žalobkyňi oznámené, že skutok, za ktorý jej bolo vznesené obvinenie, bude v ďalšom priebehu trestného konania právne posudzovaný ako zločin zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 20, § 326 ods. 1 písm. a/, ods. 2 písm. a/ Trestného zákona. Dňa 18.5.2012 prokurátor Okresnej prokuratúry Trebišov pod č.k. 1 PV 58/12-9 podal na žalobkyňu Okresnému súdu Trebišov obžalobu. Uznesením Okresného súdu Trebišov zo dňa 27.9.2012 sp. zn. 1T/28/2012-973 bola obžaloba odmietnutá a vec vrátená prokurátorovi. Prokurátor Okresnej prokuratúry Trebišov dňa 17.12.2012 pod č.k. 1Pv/58/12-35 podal sťažnosť proti uzneseniu Okresného súdu Trebišov o odmietnutí obžaloby a vrátení veci. Uznesením Krajského súdu v Košiciach zo dňa 11.2.2013, č.k. 4To/6/2013-1014 bolo uznesenie Okresného súdu Trebišov zo dňa 27.9.2012 sp. zn. 1T/28/2012 zrušené a okresnému súdu bolo uložené, aby vo veci znovu konal a rozhodol. Rozsudkom Okresného súdu Trebišov zo dňa 19.6.2014 sp. zn. 1T/28/2012 bola žalobkyňa podľa § 285 písm. b/ Trestného poriadku oslobodená spod obžaloby prokurátora z dôvodu, že skutok nie je trestným činom. Prokurátor Okresnej prokuratúry Trebišov podal odvolanie proti rozsudku Okresného súdu Trebišov zo dňa 19.6.2014, sp. zn. 1T/28/2012. Uznesením Krajského súdu v Košiciach zo dňa 10.2.2015, č.k. 8To/102/2014-1184 bol zrušený rozsudok Okresného súdu Trebišov zo dňa 19.6.2014, sp. zn. 1T/28/2012 a vec bola vrátená okresnému súdu, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol. Rozsudkom Okresného súdu Trebišov zo dňa 22.12.2015 sp. zn. 1T/28/2012-1250 bola žalobkyňa podľa § 285 písm. b/ Trestného poriadku oslobodená spod obžaloby prokurátora z dôvodu, že skutok nie je trestným činom. Prokurátor Okresnej prokuratúry Trebišov podal odvolanie proti rozsudku Okresného súdu Trebišov zo dňa 22.12.2015, sp. zn. 1T/28/2012-1250. Rozsudkom Okresného súdu Trebišov zo dňa 11.5.2017 sp. zn. 1T/28/2012 bola žalobkyňa podľa § 285 písm. a/ Trestného poriadku oslobodená spod obžaloby prokurátora z dôvodu, že nebolo dokázané, že sa stali skutky, pre ktoré bola trestne stíhaná. Rozsudok Okresného súdu Trebišov zo dňa 11.5.2017 sp. zn. 1T/28/2012 nadobudol právoplatnosť dňa 26.6.2017.

5. Žalobkyňa ako poškodená požiadala žalovanú o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím spôsobenej v trestnom konaní, na ktorú žalovaná odpovedala listom zo dňa 13.2.2018 tak, že žalobkyňou uplatnený nárok na náhradu škody neuspokojí z dôvodu, že nie sú splnené zákonné podmienky na uspokojenie tohto nároku.

6. Po právnom posúdení veci v zmysle Článku 46 ods. 3 Ústavy SR, § 1 písm. a/, § 3 ods. 1, 2, § 5 ods. 1, § 6 ods. 1, ods. 2, § 15 ods. 1, 2, § 16 ods. 1, § 17 ods. 1 až 3 a ods. 5 zák. č. 514/2003 Z.z. dospel súd prvej inštancie k záveru, že nárok na náhradu škody titulom nemajetkovej ujmy je čiastočne opodstatnený, preto žalobe v časti o zaplatenie sumy 15.320,- eur s prísl. vyhovel a v zostávajúcej časti žalobu zamietol. Pokiaľ ide o nárok na náhradu majetkovej ujmy, tento nie je dôvodný, preto žalobu v tejto časti zamietol.

7. Nárok na náhradu škody spôsobenej začatím trestného stíhania posudzoval ako nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím a posúdil ho v zmysle zák. č. 514/2003 Z.z s poukazom na judikatúru najvyšších súdnych autorít. Pokiaľ došlo k zastaveniu trestného stíhania alebo oslobodeniu spod obžaloby (ako je tomu v danom prípade), treba s prihliadnutím na konkrétne okolnosti prípadu a dôvody vychádzať z toho, že občan čin nespáchal, a že trestné stíhanie proti nemu nemalo byť začaté. V danom prípade bolo podľa názoru súdu prvej inštancie nepochybne preukázané, že uznesením vyšetrovateľa 4. inšpekčného oddelenia odboru inšpekčnej služby sekcie kontroly a inšpekčnej služby Ministerstva vnútra SR zo dňa 2.12.2008 ČVS: SKIS-130/IS-4-V-2008 bolo žalobkyňi vznesené obvinenie a právoplatným rozhodnutím súdu bola žalobkyňa spod obžaloby oslobodená z dôvodu, že nebolo dokázané, že sa stali skutky, pre ktoré bola trestne stíhaná. Bola tak splnená zákonná podmienka vyplývajúca z § 6 ods. 1 a 2 zák. č. 514/2003 Z.z. pre dôvodnosť priznania nároku na náhradu škody.

8. Aplikujúc ust. § 17 ods. 2, 3 zák. č. 514/2003 Z.z. súd prvej inštancie vychádzal zo zistenia, že žalobkyňa bola vo výkone väzby od 3.12.2008 do 19.12.2008, trestné stíhanie trvalo od 2.12.2008 do 26.6.2017, t.j. viac ako osem rokov (102 mesiacov), čo predstavovalo vážny zásah do osobnej slobody žalobkyne, ktorý mal dopad na jej osobnostný, profesionálny život a bol zásahom do osobných

slobôd, súkromia a zdravia žalobkyne. Obmedzenie slobody vzhľadom k osobe žalobkyne a k jej doterajšiemu životu a začatie trestného stíhania sa prejavili v tom, že pokiaľ žalobkyňa bola pred začatím trestného stíhania spoločenská, obľúbená v kolektíve, okolie ju považovalo za dobrého, poctivého, čestného človeka, ktorého si vážili, po vznesení obvinenia sa jej ľudia stránili, známi a priatelia sa s ňou prestali stýkať. Žalobkyňa sa musela zúčastňovať úkonov prípravného konania a po podaní obžaloby aj konania pred súdom. Dcéry žalobkyne čelili nepríjemným poznámkam zo strany kamarátov, spolužiakov a učiteľov. Žalobkyňa sa pritom počas svojho života nedopustila priestupku ani trestného činu. Bola verejným činiteľom, bola bezúhonná, bez zápisu v registri trestov. Jej čistý mesačný príjem činil 472,71 eur. V dôsledku trestného stíhania prestala byť žalobkyňa bezúhonnou osobou, prišla o pravidelný príjem a istoty, potrebné pre každodenný život seba a svojej rodiny. Po začatí trestného stíhania bola prepustená z pracovného pomeru, mala problémy pri hľadaní zamestnania a bola nútená nájsť si prácu v zahraničí. Trestné stíhanie malo za následok pokles jej životného štandardu a citové odčudzenie pre jej odlúčenie od rodiny z dôvodu plnenia dvojzložkových pracovných povinností v zahraničí. V konaní pred súdom (z rozsudku súdu) pritom vyplynulo, že žalobkyňa bola spod obžaloby oslobodená z dôvodu, že nebolo preukázané, že sa stali skutky, pre ktoré bola trestne stíhaná. Skutok, pre ktorý bola žalobkyňa prepustená zo služobného pomeru je zhodný so skutkami, pre ktoré bola trestne stíhaná. V súvislosti so vznesením obvinenia bola žalobkyňa zaistená príslušníkmi polície, boli jej nasadené putá, celej akcie sa zúčastnilo niekoľko stoviek ľudí, vrátane verejnosti a spolu s ďalšími obvinenými kolegami bola odvezená na výsluch do Košíc, následne na výsluch do Bratislavy a pred špecializovaný trestný súd v Pezinku. K závažnosti následkov, vzniknutých žalobkyňi ako poškodenej v súkromnom živote a vzniknutej ujme vypovedal brat, dcéra, najbližší príbuzní a kamarátka žalobkyne, ktorí zhodne uviedli, že žalobkyňi sa v dôsledku začatia trestného stíhania rozvrátil celý život, kauzu negatívne vnímalo celé okolie, ktoré dávalo žalobkyňi pociťiť, že ju obviňujú zo skutkov, ktoré boli predmetom trestného stíhania. Známi a priatelia, ktorí uverili tomu, čo bolo žalobkyňi kladené za vinu sa jej začali vyhýbať, preto sa utiahla do súkromia, prestala vyhľadávať spoločnosť. Zhrnúc zistené okolnosti súd konštatoval, že nemajetková ujma, ktorá žalobkyňi vznikla v dôsledku trestného stíhania netrvala „len“ po dobu viac ako osem rokov, ale vo svojej podstate pretrváva naďalej, či už v súkromnom alebo profesijnom živote a nie je možné odstrániť ju inak ako priznaním zadosťučinenia vo forme finančnej náhrady. Žalobkyňi doposiaľ nikto neposkytol morálne zadosťučinenie vo forme ústneho alebo písomného ospravedlnenia.

9. Pri určení výšky nemajetkovej ujmy vychádzal aj z Článku 5 ods. 5 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, z toho že väzba žalobkyne trvala 16 dní a trestné stíhanie viac ako osem rokov. Žalobkyňi tak priznal finančné zadosťučinenie za vzniknutú nemajetkovú ujmu vo výške 15.320,- eur (5,- eur/1 deň x 2904 dní za dobu trestného stíhania a 50,- eur/1 deň x 16 dní za väzbu), ktorú náhradu považoval za primeranú. Priznaná výška peňažného zadosťučinenia podľa názoru súdu prvej inštancie zohľadňuje aktuálny vek žalobkyne 52 rokov, ktorá je zamestnaná, ale má sťaženú možnosť zamestnať sa vzhľadom na svoj vek, pričom v čase začatia trestného stíhania a straty zamestnania mala 39 rokov. Podľa názoru súdu dosiahnuť a doviesť ochranu porušeného základného práva žalobkyne iným ústavou a zákonom upraveným spôsobom nie je možné.

10. Pokiaľ si žalobkyňa uplatnila nárok na náhradu majetkovej škody v podobe ušlého zisku vo výške 81.759,- eur s prísl., žalobu v tejto časti považoval za nepreukázanú. Žalobkyňa tento nárok uplatnila z dôvodu začatia trestného stíhania voči nej a v súvislosti s tým vzniknutej škody pozostávajúcej z náhrady nákladov na vzdelanie, nevyplateného odchodného a straty na zárobku. Dôvodom ukončenia pracovného pomeru s ňou bolo právoplatné rozhodnutie, t.j. personálny rozkaz o prepustení zo služobného pomeru, pričom dôvodnosť prepustenia nebola nikdy podrobená súdnemu prieskumu v správnom súdnictve a rozhodnutie o prepustení zo služobného pomeru nebolo súdom zrušené. V tej súvislosti súd prvej inštancie uzavrel, že nárok na náhradu straty na zárobku vo výške 1.759,- eur nebol predbežne prerokovaný so žalovanou, nie je tak splnená zákonná podmienka pre priznanie náhrady majetkovej škody v zmysle § 16 ods. 4 veta druhá zák. č. 514/2003 Z.z. Pokiaľ ide o zostávajúci nárok na náhradu škody z dôvodu straty na zárobku vo výške 80.000,- eur, v tomto smere žalobkyňa nenavrhol žiadne dokazovanie a tento nárok nepodložila ani žiadnymi dôkazmi. Preto tento nárok posúdil ako nedôvodný.

11. Na základe týchto úvah rozhodol tak ako vyplýva z enunciatu rozsudku v spojení s dopĺňacím rozsudkom.

12. O trovách konania rozhodol v zmysle § 255 ods. 2 C.s.p. tak, že čiastočne úspešnej žalobkyni priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % zo súdom priznanej sumy.

13. Proti tomuto rozsudku, a to proti výroku, ktorým bola v prevyšujúcej časti žaloba o náhradu nemajetkovej ujmy zamietnutá v zákonnej lehote podala odvolanie žalobkyňa z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. b/, d/ a h/ C.s.p. a odvolaciemu súdu navrhla, aby rozsudok v tejto časti zmenil tak, že zaviazže žalovanú na náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 100.000,- eur. Na zdôvodnenie odvolania uviedla, že súd prvej inštancie po tom, ako bol jeho skorší rozsudok zrušený odvolacím súdom oproti pôvodnému rozsudku priznal žalobkyni náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 15.320,- eur a v zostávajúcej časti žalobu zamietol, pričom predtým rozhodol tak, že priznal žalobkyni sumu 30.000,- eur a v zostávajúcej časti týmto titulom žalobu zamietol. Podľa názoru žalobkyne napadnutý rozsudok trpí nepreskúmateľnosťou, nakoľko súd nepodáva základné vysvetlenie, prečo oproti svojmu predchádzajúcemu rozsudku znížil nemajetkovú ujmu a nevysvetlil, na základe akého výpočtu dospel k sume 5,- eur za deň trestného stíhania a 50,- eur za deň väzby. Žalobkyňa považuje priznanú výšku náhrady nemajetkovej ujmy za neprimerane nízku. Súd neprihliadol dostatočne nielen na závažnosť vzniknutej ujmy, ale ani na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo, hlavne vo vzťahu k tomu, akú ujmu zaznamenal zásah do pracovnej sféry žalobkyne, do jej rodinných, či spoločenských vzťahov. Ujmu je možné iba pociťovať, pričom nemusí ísť o osobu, ktorej je ujma spôsobená, ale takúto ujmu môže cítiť ktokoľvek, komu na osobe poznačenej ujmu záleží. Podľa žalobkyne v danom prípade ide o ujmu závažnú. Ujma spôsobila žalobkyni zdravotné, psychické problémy a závažne jej sťažila pracovný život. Sprewádza ju stres, frustrácia, úzkosť, trauma, ktoré naďalej pretrvávajú a budú mať doživotné následky. Akékoľvek finančné odškodnenie nedokáže napraviť ujmu, ktorú žalobkyňa utrpela na zdraví, rodinnom živote a postavení v spoločnosti. Podľa žalobkyne ňou požadovaná suma 100.000,- eur je náhradou nemajetkovej ujmy primeranou, nakoľko u nej došlo k oveľa závažnejšiemu zásahu do osobnostných práv ako v iných prípadoch z dôvodu, že skutok, za ktorý bola stíhaná mala spáchať ako colníčka, teda verejný činiteľ. Súd nezobral do úvahy odmietavý postoj žalovanej, ktorá nielenže sa bránila zodpovednosti za vzniknutú ujmu, ale žalobkyňa postráda akékoľvek prejavy ľútosti, ospravedlnenia či priznania si chyby za nezákonné trestné stíhanie, čo žalobkyni spôsobuje ďalšie stresy. Súd sa nezaoberal podstatnými vyjadreniami žalobkyne prednesenými v konaní a neuviedol, prečo sa s nimi nevyporiadal. Ani okrajovo nezareagoval na záverečnú reč žalobkyne, ktorá bola aj krátkou cestou súdu odovzdaná. Žalobkyňa tak nevie ani reálne a účinne napadnúť rozsudok súdu prvej inštancie.

14. Krajský súd v Košiciach ako súd odvolací prejednal odvolanie žalobkyne bez nariadenia pojednávania v zmysle ust. § 385 ods. 1 zák. č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C.s.p.“) v rozsahu danom ust. § 379 a § 380 C.s.p., z hľadísk uplatnených odvolacích dôvodov a dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné.

15. Rozsudok v spojení s dopĺňacím rozsudkom je v jeho výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti o náhradu nemajetkovej ujmy vecne správny, preto ho odvolací súd v zmysle ust. § 387 ods. 1 C.s.p. potvrdil.

16. Rozsudok bol verejne vyhlásený na Krajskom súde v Košiciach dňa 6.3.2024 o 9.35 hod. v pojednávacej miestnosti č.dv. 210/II. posch., pričom miesto a čas verejného vyhlásenia rozhodnutia boli zverejnené na úradnej tabuli a webovej stránke Krajského súdu v Košiciach dňa 28.2.2024 v zmysle ust. § 219 ods. 3 C.s.p.

17. Žalobkyňa namieta odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. b/, d/ a h/ C.s.p., teda že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

18. Odvolací súd po preskúmaní odvolania dospel k záveru, že namietané odvolacie dôvody nie sú naplnené.

19. Súd prvej inštancie dospel k správnym skutkovým zisteniam, na ktorých založil svoje rozhodnutia a zo zisteného skutkového stavu vyvodil aj správny právny záver. Súd prvej inštancie sa nedopustil

nesprávneho procesného postupu a konanie netrpí ani inou vadou, ktorá by mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

20. Správne a zákonu zodpovedajúce sú dôvody rozsudku v napadnutej časti, s ktorými sa odvolací súd stotožňuje a na tieto odkazuje (§ 387 ods. 2 C.s.p.).

21. Odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie dáva odpoveď na argumenty uvádzané žalobkyňou v odvolaní. Žalobkyňa uvádza v odvolaní skutočnosti, ktoré uviedla už pred súdom prvej inštancie a s ktorými sa súd náležite a správne vypořiadal pri rozhodovaní vo veci. Odvolacie námietky nie sú spôsobilé spochybniť vecnú správnosť rozsudku v napadnutej časti.

22. K dôvodom uvedeným v napadnutom rozsudku a k odvolacím námietkam žalobkyne odvolací súd dopĺňa nasledovné:

23. Predmetom odvolacieho prieskumu v danej veci sa stalo posúdenie výšky priznanej náhrady nemajetkovej ujmy žalobkyňi spôsobenej nezákonným rozhodnutím – uznesením vyšetrovateľa 4. inšpekčného oddelenia odboru inšpekčnej služby, sekcie kontroly a inšpekčnej služby ministerstva vnútra zo dňa 2.12.2008 ČVS: SKIS-130/IS-4-V-2008, ktorým bolo voči žalobkyňi vznesené obvinenie za zločin prijímania úplatku podľa § 329 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona, za zločin zneužívania právomocí verejného činiteľa podľa § 20, § 326 ods. 1 písm. a/, ods. 2 písm. a/ Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. h/ Trestného zákona. Odvolací súd sa stotožňuje so záverom súdu prvej inštancie, že vynesenie oslobodzujúceho rozsudku má rovnaké dôsledky ako zrušenie uznesenia o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia pre nezákonnosť. Podstata nároku na náhradu škody v zmysle zák. č. 514/2003 Z.z. sa neviaže na ne/správnosť postupu orgánov činných v trestnom konaní pri začatí trestného stíhania, ale na samotný výsledok trestného stíhania. V danom prípade ide o objektívnu zodpovednosť za škodu spôsobenú začatím (vedením) trestného stíhania, ktoré neskončilo právoplatným odsúdením. Tá k svojmu vzniku predpokladá súčasné splnenie troch podmienok, ktorými sú rozhodnutie o začatí trestného stíhania, ktoré bolo ukončené zastavením trestného stíhania alebo oslobodením spod obžaloby; vznik škody a príčinnú súvislosť medzi nezákonným trestným stíhaním a vznikom škody. Všetky tieto podmienky boli v danom prípade naplnené, ako vyplynulo z výsledkov vykonaného dokazovania pred súdom prvej inštancie.

24. Z odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie vyplýva, že pri rozhodnutí o priznaní konkrétnej výšky náhrady nemajetkovej ujmy vychádzal z ust. § 17 ods. 3 zák. č. 514/2003 Z.z., v zmysle ktorého výška nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa odseku 2 sa určuje s prihliadnutím najmä na a/ osobu poškodeného, jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje, b/ závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k nej došlo, c/ závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote, d/ závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v spoločenskom uplatnení.

25. Aj keď toto ustanovenie bolo do právneho poriadku zavedené až novelou zákona č. 517/2008 Z.z., účinnou od 1.1.2009 niet pochyb o tom, že právna prax podľa rovnakých kritérií už postupovala dávno pred účinnosťou tejto novely, preto možno uzavrieť, že ide o kritériá významné pre posúdenie nároku na náhradu nemajetkovej ujmy aj v prejednávanej veci. Navyše je potrebné uviesť, že nezákonné trestné stíhanie v danej veci trvalo až do 26.6.2017, kedy právoplatným rozsudkom súdu bola žalobkyňa spod obžaloby prokurátora oslobodená, teda v období, kedy spomínaná novela zákona č. 517/2008 Z.z. už bola účinnou.

26. Vychádzajúc z vyššie cit. zákonného ust., hoci výšku nemajetkovej ujmy súd určuje voľnou úvahou, určenie nemajetkovej ujmy má byť (vzhľadom na okolnosti konkrétneho prípadu) v súlade s požiadavkou spravodlivosti. Súd musí mať preukázané najmä skutočnosti, pre ktoré dospel k záveru, že priznanie náhrady nemajetkovej ujmy je v danom prípade opodstatnené z hľadiska intenzity, trvania a rozsahu nepriaznivých následkov vzniknutých žalobkyňi vzhľadom na jej postavenie v rodine, v spoločnosti a pod.

27. Súd prvej inštancie pri rozhodovaní o výške nemajetkovej ujmy prihliadal na okolnosti, uvedené v bode 68. odôvodnenia rozsudku, a ktoré zistil po vykonanom dokazovaní. V tej súvislosti skonštatoval, že konanie žalovanej zasiahlo osobu žalobkyne vo všetkých oblastiach jej života tak, ako má na mysli § 17 ods. 3 zák. č. 514/2003 Z.z. a tiež uviedol, že pri posudzovaní miery, akou bola v dôsledku trestného stíhania znížená dôstojnosť a vážnosť osoby žalobkyne v spoločnosti, vychádzal z následnej

reakcie, ktorú tento zásah vyvolal v jej osobnom, rodinnom, spoločenskom a pracovnom prostredí. Tento následok mal preukázaný z výpovede žalobkyne, jej blízkych rodinných príslušníkov, známych. Zdôraznil, že nepriaznivý vplyv na žalobkyňu mala doba trvania trestného stíhania (viac ako 8 rokov), ale aj väzba žalobkyne, ktorá trvala od 3.12. do 19.12.2008, ako aj hrozba trestu odňatia slobody, ktoré následky pretrvávajú aj po ukončení trestného stíhania, teda oslobodení žalobkyne spod obžaloby. Žalobkyňa podľa názoru súdu prvej inštancie preukázala zásah a nepriaznivý dopad súvisiaci s dĺžkou trestného stíhania v jej osobnom, súkromnom a rodinnom živote. Uviedol, že pred začatím trestného stíhania bola žalobkyňa spoločenská, obľúbená v kolektíve, považovaná za dobrého, poctivého, čestného človeka, ktorého si vážili, avšak po vznesení obvinenia sa jej ľudia stránili, známi a priatelia sa s ňou prestali stýkať. Dcéry žalobkyne čelili neprijemným poznámkam zo strany známych a učiteľov. Prihliadol na to, že žalobkyňa sa počas svojho života nedopustila priestupku ani žiadneho trestného činu, ako verejný činiteľ bola bezúhonná a mala čistý register trestov. Po vznesení obvinenia sa musela zúčastňovať úkonov prípravného konania a po podaní obžaloby úkonov na súde. Žalobkyňa v dôsledku trestného stíhania prišla o pravidelný príjem a istoty, že dokáže zabezpečiť potreby svojej rodiny, bola nútená nájsť si prácu v zahraničí, nakoľko sa nevedela na Slovensku zamestnať. Trestné stíhanie tak malo za následok aj pokles jej životného štandardu a citové odcudzenie pre jej odlúčenie od rodiny z dôvodu pracovných povinností v zahraničí.

28. Odvolací súd uzavrel, že súd prvej inštancie pri stanovení výšky náhrady nemajetkovej ujmy vychádzal z konkrétnych kritérií, ktoré sú uvedené v § 17 ods. 3 zák. č. 514/2003 Z.z., pričom priznaná výška náhrady je adekvátna spôsobenej ujme vzniknutej žalobkyňou vedením trestného stíhania ale aj výkonom väzby a tiež ustálenej súdnej praxi. Podľa názoru odvolacieho súdu priznanie finančného odškodnenia žalobkyňi za nemajetkovú ujmu vo výške 15.320,- eur je účinným prostriedkom na zmiernenie nepriaznivého následku neoprávneného zásahu, ktorým je vedenie trestného stíhania, ale aj výkon väzby. Priznaná výška nemajetkovej ujmy je výsledkom voľnej úvahy súdu prvej inštancie, ktorý zohľadnil všetky zákonom určené kritériá vyplývajúce z § 17 ods. 3 zák. č. 514/2003 Z.z. Súd túto nemajetkovú ujmu stanovil s prihliadnutím na osobu žalobkyne, jej doterajší život a prostredie, v ktorom žila a pracovala, s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a okolností, za ktorých k nej došlo, ale aj závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenej v rodinnom, pracovnom a spoločenskom uplatnení.

29. Výška priznanej nemajetkovej ujmy zodpovedá aj ust. § 17 ods. 4 zák. č. 514/2003 Z.z. v znení zákona č. 517/2008 Z.z., ktorým bol stanovený minimálny limit výšky nemajetkovej ujmy spôsobenej nezákonnými rozhodnutiami (tak, že jej výška je najmenej 1/30 priemernej nominálnej mesačnej mzdy zamestnanca v hospodárstve SR za predchádzajúci kalendárny rok, a to za každý, aj začatý deň pozbavenia osobnej slobody). V zmysle § 17 ods. 4 zák. č. 514/2003 Z.z. v znení zákona č. 412/2012 Z.z. výška náhrady nemajetkovej ujmy priznaná podľa § 17 ods. 2 tohto zákona nemôže byť vyššia ako výška náhrady poskytovaná osobám poškodeným násilnými trestnými činmi podľa osobitného predpisu (pričom osobitným predpisom sa podľa poznámky pod čiarou rozumie zákon č. 215/2006 Z.z.). Zákonom č. 412/2012 Z.z. bol teda stanovený maximálny limit výšky náhrady nemajetkovej ujmy spôsobenej nezákonným rozhodnutím.

30. V súdnej praxi najvyšších súdnych autorít bol opakovane potvrdený názor, že určenie maximálnej hranice náhrady nemajetkovej ujmy spôsobenej nezákonným rozhodnutím v zmysle zákona č. 412/2012 Z.z. tak, aby priznaná náhrada nebola vyššia ako náhrada za ujmu, ktorú trpeli obeť trestných činov, je pokračovaním v už nastolenom trende legislatívnych úprav pod vplyvom rozhodnutí Európskeho súdu pre ľudské práva (viď rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo/19/2018, sp. zn. 7Cdo/100/2017). Rovnako najvyšší súd v rozhodnutí sp. zn. 6MCdo/15/2012 dospel k záveru, že určenie výšky primeranej náhrady nemajetkovej ujmy nie je záležitosťou voľnej úvahy, ktorá by nepodliehala žiadnemu hodnoteniu; jej základom je zistenie skutkových okolností, ktoré súdu umožnia úvahu na určitom kvalitatívnom posúdení základných súvislostí. Treba, aby súdy v súvislosti s tým vzali do úvahy aj iné hmotnoprávne predpisy upravujúce odškodnenie, napr. zákon č. 215/2006 Z.z., v zmysle ktorého v prípade, že trestným činom bola spôsobená smrť, má poškodený nárok na vyplatenie odškodnenia v sume 50-násobku minimálnej mzdy; pri trestnom čine znásilnenia, sexuálneho násillia alebo sexuálneho zneužívania za spôsobenú morálnu škodu stanovuje limit odškodnenia vo výške 10-násobku minimálnej mzdy.

31. V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že priznaná výška nemajetkovej ujmy zodpovedá aj vyššie uvedeným kritériám.

32. Navyše odvolací súd uzatvára, že priznanú výšku nemajetkovej ujmy vzhľadom na dĺžku trvania trestného stíhania a výkon väzby je potrebné považovať za primeranú po porovnaní s rozhodnutiami v obdobných prípadoch Krajského súdu v Košiciach pri rovnakej dĺžke vedenia trestného stíhania sp. zn. 11Co/81/2022 priznaná suma 18.000,- eur, sp. zn. 11Co/121/2022 priznaná suma 17.000,- eur, sp. zn. 6Co/161/2022 priznaná suma 18.000,- eur (45 dní trvania väzby) a sp. zn. 5Co/13/2022 priznaná suma 13.000,- eur (8 dní trvania väzby).

33. K odvolacej námietke žalobkyne, ktorá vytyka súdu prvej inštancie, že v skoršom rozhodnutí jej priznal náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 30.000,- eur, ktoré bolo odvolacím súdom zrušené je potrebné uviesť, že rozhodnutie, ktoré bolo zrušené, nevyvoláva žiadne právne účinky, nie je teda pre strany sporu a ani pre súd záväzné.

34. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd potvrdil rozsudok v spojení s dopĺňacím rozsudkom v jeho výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti o náhradu nemajetkovej ujmy a vo výroku o trovách prvoinštančného konania podľa § 387 ods. 1 C.s.p. ako vecne správny.

35. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd v zmysle § 396 ods. 1 C.s.p. v spojení s § 255 ods. 1 C.s.p. tak, že nepriznal stranám sporu nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Žalobkyňa nebola v odvolacom konaní úspešná a úspešnej žalovanej strane trovy odvolacieho konania nevznikli.

36. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie **n i e j e** prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1,2 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C.s.p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 C.s.p.).